

УДК 351.74+614.8
DOI: 10.31733/17-03-2023-775-776

Олександр ДЯЧЕНКО
ад'юнкта кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОБОТИ ПОЛІЦЕЙСЬКОГО ЯК ГАРАНТІЯ ЙОГО ОСОБИСТОЇ БЕЗПЕКИ

У сучасному суспільстві поліцейська робота стає все більш складною та вимагає від працівників правоохоронних органів високого рівня професійної підготовки та емоційної стабільності. Поліція є невід'ємною частиною суспільства, що забезпечує охорону громадського порядку та безпеки. Виконуючи свої обов'язки, поліцейські стикаються з небезпеками, стресом та травматичними подіями, які можуть негативно впливати на їх психічне здоров'я та викликати ризик професійного вигорання.

У зв'язку з цим, питання доступу поліцейських до психологічної допомоги є актуальним та важливим. Під час виконання своїх обов'язків поліцейські часто знаходяться в складних та стресових ситуаціях, що може призвести до розвитку посттравматичного стресового розладу (ПТСР) та інших психічних захворювань. Тому, право поліцейських на психологічну допомогу є важливим елементом забезпечення ефективної роботи правоохоронних органів.

Як зазначено у дослідженні Кісіль З.Р., Кісіль Р.В., поліцейські, в залежності від напрямку діяльності та спеціалізації, стикаються з такими стресовими ситуаціями, як комунікація з агресивними громадянами; застосування заходів фізичного примусу, спецзасобів, зброї на враження; спілкування із засудженими чи рецидивістами; подеколи конфліктне спілкування з безпосередніми керівниками та об'єктами; хронічна втома та виснаженість; неможливість приділяти увагу сім'ї тощо[1].

Поліцейські, здійснюють важливу роботу з охорони громадського порядку та безпеки, тому мають право на доступ до психологічної допомоги, яка допомагає зменшити вплив травматичних подій на їхнє психічне здоров'я та забезпечує їх ефективність та довготривалу працездатність. Проте в законодавстві України не існує чітких норм щодо регулювання питання щодо психологічної підтримки поліцейських.

Відповідно до Наказу МВС №88 від 06.02.2019 року, який затверджує порядок організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної Поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських [2].

Чинний наказ визначає завдання, засади організації, принципи, напрями, функції системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції та курсантів. Проте даний підзаконний нормативно-правовий акт не регулює усіх проблемних питань в аспекті психологічного забезпечення в Національній поліції. Тому державі необхідно розширити правову базу в даній сфері, наприклад, розробити та створити спеціальний закон, розширити зміст та коло регульованих питань вищезгаданим наказом тощо.

Окрім проблем правового регулювання, значна частина психологів, які здійснюють добір поліцейських на службу та проводять з ними роботу, є цивільними особами, тобто вони не володіють вичерпною інформацією про особливості діяльності правоохоронних органів та специфічні умови служби, а отже, не можуть адекватно діагностувати придатність (або непридатність) кандидата на службу в поліції, а також на належному рівні працювати з особовим складом вже діючих працівників [3; с. 11].

Отже, психологічне забезпечення поліцейських є необхідною складовою для ефективного виконання ними службових обов'язків, але насамперед для підтримання здоров'я самого поліцейського як людини, біологічної істоти, підвищення рівня стресостійкості та психо-емоційної стабільності. Так як поліцейський під час виконання своїх повноважень майже щоденно стикається зі стресовими ситуаціями, які можуть призвести до емоційного вигорання, психологічних захворювань тощо. Тому необхідно

удосконалювати правову базу, більш детально удосконалювати законодавство щодо регулювання даного питання, а також зменшити до певних меж кількість цивільних психологів в службі психологічної підтримки поліцейських, так як поліцейський є однією з тих професій, яка потребує приділення належної уваги психологічному здоров'ю своїх працівників.

1. Кісіль З.Р., Кісіль Р.В. Особливості феномену синдрому емоційного вигорання у працівників Національної поліції України. Соціально-правові студії. 2019. Випуск 4 (6). С. 111-123. URL: <https://dspace.lvdvvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2794/1/17.pdf> С.115.

2. Про затвердження Порядку організації системи психологічного забезпечення поліцейських, працівників Національної поліції України та курсантів (слухачів) закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовку поліцейських: Наказ МВС № 88 від 06.02.2019 року. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/383027__383092.

3. Сокурєнко, В. В. Аналіз сучасного стану психологічної роботи в органах Національної поліції. Сокурєнко В.В. Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України : тези доп. наук.-практ. конф. (м. Харків, 7 квіт. 2017 р.) МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2017. С. 11-13. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/xmlui/handle/123456789/1956>.

УДК 34+776

DOI: 10.31733/17-03-2023-776-778

Анна ЖЕЛІЗНЯК

ад'юнкт кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА ОСНОВА ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ В УКРАЇНІ

Проблема психологічного забезпечення поліцейських в Україні на протязі значного часу існування потребує все більш нових, сучасних та ефективних методів вирішення, адже професійна поліцейська діяльність майже щодня супроводжується підвищеною психоемоційною напругою, надзвичайними ситуаціями екстремального характеру, що потребує неабиякої стресостійкості та резильєнтності (психологічної пружності) від особового складу Національної поліції. Діяльність під час забезпечення карантинних обмежень, супровід масових заходів, залучення в складі зведених груп на лінії розмежування й безліч інших ситуацій, що можуть мати місце в роботі поліцейського – все це потребує також належної організації психологічного супроводу.

Додаткової актуальності зазначена проблема набуває в умовах дії особливого правового режиму воєнного стану й збройної відсічі збройній агресії російської федерації. Будь-яка діяльність починається з її правового забезпечення, а отже психологічне забезпечення важливо розглядати, насамперед, з окреслення нормативної основи психологічного забезпечення поліцейських в Україні.

В преамбулі Статуту Всесвітньої організації охорони здоров'я (далі - ВООЗ) зазначено, що здоров'я є станом повного фізичного, психічного та соціального благополуччя, а не тільки відсутністю хвороб чи психічних дефектів [1]. Комплексне уявлення про охорону здоров'я людини відображає сучасні тенденції на національному рівні, яке включає не лише належний стан фізичного здоров'я, а й соціальну та психічну складові.

У свою чергу згідно статті 3 Конституції України, людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. У свою чергу, держава відповідає перед людиною за свою діяльність, а головним обов'язком держави визнається утвердження й забезпечення прав і свобод людини [2]. Таким чином поняття психічного здоров'я є невід'ємною частиною загального здоров'я людини, а, отже, має відповідним чином забезпечуватись державою.